

בש"פ 9359/16 - מדינת ישראל נגד אניס עמאש

בבית המשפט העליון

בש"פ 9359/16

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

העוררת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: אניס עמאש

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' פורת) ב-מ"ת 10732-11-16, מתאריך 01.12.2016

תאריך הישיבה: ב' בכסלו התשע"ז (02.12.2016)

בשם העוררת: עו"ד דפנה שמול

בשם המשיב: עו"ד עאדל בוראת

החלטה

1. לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט א' פורת) ב-מ"ת 10732-11-16, מתאריך

01.12.2016, בגדרו הורה בית המשפט הנכבד על שחרורו של המשיב ל"מעצר בית" בתנאים מגבילים.

אביא להלן בתמציתיות את הנתונים הדרושים להכרעה.

כתב אישום

2. בתאריך 06.11.2016 הוגש נגד המשיב כתב אישום, אשר ייחס לו עבירות נשק (לפי סעיף 144(א)+(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)).
3. מעובדות כתב האישום שהוגש נגד המשיב עולה כי בתאריך 18.10.2016 המשיב נסע ברכבו ביחד עם אשתו ובנו באזור ג'סר א-זרקא כשהוא מוביל ומחזיק אקדח מסוג "בול", בקוטר 9 מ"מ, כשהוא טעון במחסנית תואמת עם 11 כדורים בקוטר 9 מ"מ.
4. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד המשיב - העוררת הגישה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, וזאת, לטענתה, לנוכח קיומן של ראיות לכאורה לביסוס העבירות המיוחסות לו. בנוסף עמדה העוררת בבקשתה על כך שקיימת בעניינו של המשיב עילת מעצר סטטוטורית של מסוכנות לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים, נוכח המעשים המיוחסים לו בכתב האישום ונסיבות ביצועם. עוד נטען כי לחובתו של המשיב שלוש הרשעות קודמות, בין היתר, בעבירות נשק.
5. בתאריך 10.11.2016 בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס למשיב בכתב האישום. בית המשפט המחוזי הנכבד עמד עוד על המסוכנות הנשקפת מן המשיב, הנלמדת מהעבירות המיוחסות לו, וכן מעברו הפלילי. עם זאת בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על קבלת תסקיר בעניינו של המשיב, אשר יבחן חלופות אפשריות.
6. בתסקיר שהוגש בעניינו של המשיב - שירות המבחן התרשם כי המשיב מיעט למסור אינפורמציה רלבנטית באשר למניעים שעמדו בבסיס הסתבכותו הנטענת. שירות המבחן העריך כי בשים לב למאפייני אישיותו של המשיב, עברו הפלילי, הכולל ריצוי עונשי מאסר והיעדר תמונה ברורה באשר ליחסיו עם אנשים שיש להם קשר לנשק - המסוכנות הנשקפת מן המשיב להישנות מעשים פורצי גבולות, הינה, בנסיבות, בינונית-גבוהה. שירות המבחן בחן את המפקחים שהוצעו והעריך כי הם נעדרי יכולת להציב למשיב גבולות ברורים להפחתת הסיכון הנשקף ממנו. לפיכך, ובהתחשב בהערכת הסיכון להישנות עבירות מצידו של המשיב, לעובדה כי תלוי ועומד כנגד המשיב תיק פלילי נוסף (בבית המשפט לתעבורה), ובהיעדר חלופת מעצר שתהיה מסוגלת להפחית את הסיכון הנשקף הימנו - שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרור ממעצר.
7. בתאריך 01.12.2016 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי הנכבד, אשר במהלכו נחקרו שלושת המפקחים

שהוצעו. זה המקום לציין כי שלושת המפקחים הצהירו במהלך הדיון כי אין להם עבר פלילי. בתום הדיון - בית המשפט המחוזי הנכבד הורה על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר בבית השייך לקרובת משפחתו של המשיב. בית המשפט המחוזי הנכבד נימק את החלטתו בכך שחלופת המעצר המוצעת מרוחקת ויכולה: "ליתן איון מספק באופן סביר למסוכנות הנשקפת מן המשיב". עוד נקבע כי: "מקצת הטעמים שפורטו בתסקיר, אינם גורעים מיכולתם של המפקחים לעמוד במשימת הפיקוח". בתום הדיון, בית המשפט המחוזי הנכבד הורה לעוררת לעדכן בהקדם האפשרי אודות עבר פלילי, ככל שישנו כזה, לגבי מי מהמפקחים, תוך שהוא מדגיש כי אם יתברר כי למפקחים עבר פלילי כלשהו, אשר משפיע על יכולת הפיקוח שלהם - ההחלטה על שחרור לחלופת מעצר תבוטל, וייקבע דיון נוסף.

8. לאחר הדיון, העוררת עדכנה את בית המשפט כי בניגוד להצהרות שנמסרו בדיון - לאחד המבקשים קיימת הרשעה משנת 2007 בעבירה של תקיפת שוטר במילוי תפקידו. על אף האמור, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי אין ברישום הפלילי כדי לפגום בכשירותו של המפקח, בשים לב לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה האמורה, ולפיכך אין מקום לבטל את ההחלטה בעניינו של המשיב מתאריך 01.1.2016. בית המשפט המחוזי הנכבד עיכב את החלטתו הנ"ל עד לתאריך 02.12.2016 שעה 11:00.

9. כנגד ההחלטה הנ"ל הוגש הערר שלפני מטעם העוררת ולאחר שמיעתו הוריתי כי עד ובכפוף להכרעה בערר - המשיב ישאר במעצר.

טענות הצדדים בערר

10. טענתה המרכזית של העוררת בערר היא כי אין לשחרר את המשיב ל"מעצר בית", זאת לאור המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. בהקשר זה תשומת הלב הופנתה: לחומרת העבירות המיוחסות לו, אשר מתחזקת על רקע האמור בתסקירי שירות המבחן בעניינו, וכן לנוכח עברו הפלילי, הכולל עבירות נשק, בגינן ריצה המשיב עונשי מאסר, אשר לא הרתיעו אותו מלהמשיך ולבצע עבירות דומות.

העוררת טענה עוד כי לא היה מקום להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר בפיקוחם של מפקחים, אשר התאמתם למשימת הפיקוח נשללה על-ידי שירות המבחן, ודברים אלו נכונים ביתר שאת בהתחשב בעובדה שאחד המפקחים הכחיש מפורשות קיומו של עבר פלילי, ונמצא לא מדייק בדבריו.

11. בא-כוח המשיב טען, מנגד, כי יש לדחות את הערר. לגישתו לא נפל כל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד עת הורה על שחרורו של המשיב ל"מעצר בית" בפיקוחם של שלושה מפקחים - עד תום ההליכים נגדו. בא-כוח המשיב הדגיש בנוסף כי הוא מוכן ש"מעצר הבית" ילווה בפיקוח אלקטרוני ובהגדלת הערבויות.

דיון והכרעה

12. לאחר שעיינתי בערר ובחומרים שצורפו לו, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שהתקיים בפני - הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל. ההנמקה לכך תובא בתמציתיות להלן.

13. סעיף 22ב(א) לחוק המעצרים, קובע "מנגנון דו-שלבי" לבחינת התנאים המצדיקים שחרור לחלופה שאיננה מאחורי סורג ובריא (לאחר הגשת כתב אישום), ואפרט אותם בתמציתיות להלן:

(א) בשלב הראשון - על בית המשפט לבחון האם חלופה כלשהי עשויה, באופן עקרוני, להפיג את המסוכנות המיוחסת לנאשם, או להפחית את הסיכון לפגיעה בהליך המשפטי ברמה המתקבלת על הדעת, במקרה בו יש חשש כזה.

(ב) בשלב השני - בית המשפט נדרש לבחון את החלופות הפרטניות המוצעות לו ואת מידת התאמתם למידותיו של הנאשם הספציפי, בהתאם למאפייניו האישיים ולמידת הסיכון הנשקפת ממנו (ראו: בש"פ 8389/15 אבו כאטר נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (27.12.2015); בש"פ 1971/16 קופר (קופרשמיד) נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (13.03.2016)).

בהתאם לבדיקה הדו-שלבית הנ"ל, ייתכנו מקרים בהם בית המשפט ישתכנע, כבר במסגרת השלב הראשון, כי המסוכנות, או החשש מפני שיבוש יהיו כה מובהקים, בנסיבות המקרה, עד אשר שום חלופה לא תסכון - ואז לא יידרש בית המשפט לבחינת חלופות קונקרטיות (ראו: בש"פ 27/15 יונס נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (15.1.2015); בש"פ 4513/16 דומראני נ' מדינת ישראל, בפסקה 32 (22.6.2016)).

14. בנסיבות המקרה שלפני, שוכנעתי כי מסוכנותו של המשיב - הינה גבוהה ברמה כזו שאין, לעת הזו, חלופת מעצר, שיכולה להפיג אותה, ואף מעצר בתנאי איזוק אלקטרוני - איננו מתאים. בנסיבות דנן, מקובלת עלי עמדתה של העוררת כי מסוכנותו של המשיב, כפי שהיא משתקפת מכתב האישום, ומעברו הפלילי של המשיב, הכולל עבירות נשק - הינה גבוהה, בשים לב לכך שהמשיב נהג, על פי הנתען, ברכבו ביחד עם אשתו ובנו, כשהוא מחזיק לכאורה אקדח תקני המוכן לתפעול. בהקשר זה, חברי, השופט מ' מזוז, קבע ב-בבש"פ 5419/16 מדינת ישראל נ' פלוני (07.07.2016) כדלקמן:

"... עבירות נשק מקימות עילת מעצר סטטוטורית מכוח חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים בהיותן נמנות על עבירות הביטחון המנויות בסעיף 35(ב) לחוק זה. אין גם צורך להדגיש את המסוכנות הנובעת מעבירות נשק, העלול לשמש לפעילות עבריינית, כמו גם לפעילות של טרור, שעל כן נקודת המוצא היא שעבירות נשק מצדיקות בדרך כלל מעצר מאחורי סורג ובריא (בש"פ 3265/16 בדיר נ' מדינת ישראל (5.5.2016); בש"פ 5518/13 אבו עראר נ' מדינת ישראל (12.8.2013)). עם זאת, אין באמור כדי לשלול את חובתו של בית המשפט לבחון אם 'לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שחרור בערובה' (סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים), שכן עבירות אלה מכילות מנעד רחב של חומרה, ויש לבחון כל מקרה לנסיבותיו" (ראו גם: בש"פ 2083/09 מולנר נ' מדינת ישראל (19.03.2009); בש"פ 2290/09 טירי נ' מדינת ישראל (07.04.2009)).

לכך יש להוסיף, כיבהתאם להוראת סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים ולהפניותיו - האשמה בעבירות של החזקת נשק איננה מצדיקה ככלל, בהיעדר טעמים מיוחדים שיירשמו, הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה, או לנסיבותיו המיוחדות של הנאשם - שחרור לחלופת מעצר, לרבות מעצר בתנאי איזוק אלקטרוני (ראו: בש"פ 6277/16 מדינת ישראל נ' ששון (12.9.2016)).

15. בענייננו, המשיב לא הרים את הנטל המוטל עליו להראות כי עניינו נמנה על המקרים החריגים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר בעבירות נשק, ואף לא קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות מעצר בפיקוח אלקטרוני. דברים אלו נכונים ביתר שאת מקום בו שירות המבחן לא בא בהמלצה על שחרורו של המשיב, כבענייננו. יפים לעניין זה הדברים שציינתי ב-בש"פ 4794/12 מדינת ישראל נ' פלוני (25.06.2016)

"הגם שבית המשפט איננו מחויב באימוץ המלצותיו של שירות המבחן, הרי שסטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה באופן חריג, ומקום בו קיימים לכך טעמים כבדי משקל".

16. נוכח כל האמור לעיל - הערר מתקבל. המשיב יוותר במעצר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים נגדו.

ניתנה היום, י"ג בכסלו התשע"ז (13.12.2016).

ש ו פ ט
